

NEPOŽELJNA PONAŠANJA KOD DJECE - KAKO POSTUPATI?

(letak za roditelje)

NEPOŽELJNA PONAŠANJA SU:

- ponašanja koja nanose štetu djetetu, drugim osobama ili okolini
  - značajno ometaju izvođenje svakodnevnih aktivnosti
  - odstupanja od uobičajenih ponašanja, nefunkcionalna;

ZAŠTO SE POJAVLJUJU?

1. Dijete želi određeni predmet, aktivnost ili pažnju odrasle osobe (roditelja/odgojitelja), ali nije usvojilo primjeren način traženja istog.
2. Dijete pokušava izbjeći nekoga ili nešto neugodno.
3. Zbog situacijskih čimbenika (npr. U situacijama kada je pospremanje igračaka u Vrtiću ili kada se treba samostalno obući..)

RAZLOG POJAVE NEPOŽELJNOG PONAŠANJA

- Visoka očekivanja i pravila okoline (u odnosu na djetetove sposobnosti)
- Nezrelost u području socio - emocionalnog razvoja:
Dijete se ne zna ponašati u određenoj situaciji.
  - Dijete ne razumije upute ili pravila odgojitelja/roditelja.
- Dijete ima odstupanja u jezično - govornom razvoju:
teškoće u izražavanju
- Manjak samoregulacije (samokontrole emocija)

RAD S DJECOM

1. **POSTAVITI JASNE GRANICE U ODGOJU** koje uključuju posljedice: *"Žao mi, ne možemo ići vani na igralište dok ne pokupiš kocke koje si s' bacio."*
2. **Pohvaliti dijete za poželjno ponašanje.** Na početku dati određenu nagradu (npr. slatkiš), kasnije to smanjivati da se dijete ne bi naviknulo.
3. **Ukloniti neugodne podražaje iz djetetove okoline** (Udaljiti ga iz sobe/prostora u kojem je bučno/zagušljivo.).
4. **Izbjegavati kazne, POGOTOVO FIZIČKE** (Djetetu ne dajete primjer ispravnog ponašanja!)
5. **DOSLJEDNOST U ODGOJNIM GRANICAMA** (između roditelja, baka, djedova, kasnije odgojitelja i sl.) - Za isto ponašanje - ista posljedica.

PITANJE ZA RAZMIŠLJANJE: Za usvajanje jedne navike kod odrasle osobe, potreban je 21. dan (ponavljanja).

A koliko treba malenom djetetu?

STRATEGIJE U RADU S DJECOM KOJA POKAZUJU NEPOŽELJNA PONAŠANJA

METODA "TIME - OUT" (predah)

- Udaljiti dijete iz sredine (pogotovo ako je u pitanju sigurnost njega i druge djece)
- Dati mu vremena da se smiri, "ohladi".
- pružiti podršku i ne napadati (Nikako vikati na dijete i udarati!)
- Kada se smiri objasniti zašto je takvo ponašanje neprihvatljivo.
- Pravilo trajanja Time - outa (onoliko minuta koliko dijete ima godina.).
- Biti s djetetom u prostoriji, pogotovo ako je mlađe kronološke dobi.
- Biti dosljedan u tome!

METODA - IGNORIRANJE

- Učinkovita metoda kada je nepoželjno ponašanje motivirano dobivanjem nagrade koja slijedi nakon ponašanja: **"Vrištati ću i baciti se na pod, a mama i tata će mi kupiti igračku!"**
- Metodu treba planirati i promišljeno primijeniti kako ne bi negativno utjecala na djetetov emocionalni razvoj,

PREKIDANJE I PREUSMJERAVANJE PAŽNJE: Ukloniti dijete iz nepoželjne situacije i preusmjeriti mu pažnju na nešto drugo. Prekidanje mora biti kratko, bez pretjeranog objašnjavanja. Djetetu treba ponuditi zamjensku aktivnosti koja će biti jednako stimulativna, ali smislenija od prethodne.

NAJAVLJIVANJE PROMJENE: Dijete pripremiti na sljedeću aktivnost, uz prethodnu najavu: *Još 5 minuta se igramo s kockama pa je vrijeme za ručak. To možeš ostaviti po strani i nastaviti nakon ručka.*

OTKLANJANJE ODREĐENIH ISKUŠENJA ("POBUĐIVAČI")

- Iz djetetove okoline, ukloniti određene predmete ili igračke koje bi mogle (potencijalno) izazivati nepoželjne reakcije.

KAKO PREVENIRATI?

1. Pratiti dijete i pokušati otkriti uzroke nepoželjnog ponašanja i djelovati na njih.

VAŽNO: Posljedice koje dijete "dobije" nakon pojave nepoželjnog ponašanja trebaju biti primjerene dobi djeteta i trebaju biti uvijek iste za isto ponašanje.

A ŠTO JE DJETETU POTREBNO?

1. Pružiti mu informaciju o određenom ponašanju koje smatramo nepoželjnim.
2. Objasniti mu (nakon ponašanja) našu reakciju na njegovo ponašanje.
3. Završiti intervenciju pozitivno (zagrljaj, alternativna aktivnost, podrška i sl.).
4. Naglasiti da to što ne odobravate određeno ponašanje, ne znači da ga ne volite.
5. **OBAVEZNO:** Poticati i ohrabrivati djetetove **JAKE strane.** Raditi na samopouzdanju i primjerenom izražavanju osjećaja.

Ukoliko ste zabrinuti za ponašanje svog djeteta, možete se obratiti odgojiteljicama ili pedagoginji vrtića.